

[https://doi.org/10.52058/2695-1592-2025-2\(45\)-313-325](https://doi.org/10.52058/2695-1592-2025-2(45)-313-325)

Артур Волобоєв

*доктор філософії в галузі права, завідувач кафедри оперативно-розшукової діяльності та інформаційної безпеки факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Донецького державного університету внутрішніх справ, м. Кропивницький Україна,
<https://orcid.org/0000-0002-7138-5847>*

Валентин Тулінов

*кандидат юридичних наук, доцент, декан факультету підготовки фахівців для підрозділів кримінальної поліції Донецького державного університету внутрішніх справ, м. Кропивницький Україна,
<https://orcid.org/0000-0002-3972-348X>*

ЩОДО СТРУКТУРИ ВЗАЄМОДІЇ СЛІДЧИХ ОРГАНІВ ДОСУДОВОГО РОЗСЛІДУВАННЯ З ОПЕРАТИВНИМИ ПІДРОЗДІЛАМИ СТРАТЕГІЧНИХ РОЗСЛІДУВАНЬ НАЦІОНАЛЬНОЇ ПОЛІЦІЇ УКРАЇНИ

Анотація. Сьогодні, у контексті європейської інтеграції України та її входження до світової системи безпеки та правопорядку, особливого значення набуває виконання міжнародних зобов'язань у сфері боротьби з організованою злочинністю та корупцією. Важливим завданням є приведення національних методів розслідування у відповідність до міжнародних стандартів та найкращих світових практик, що неможливо без налагодження ефективної співпраці між різними структурними підрозділами Національної поліції України та органами досудового розслідування. Усе означене вимагає постійного вдосконалення існуючих механізмів взаємодії та впровадження нових форм співпраці, зокрема з огляду роботи слідчих та оперативних підрозділів стратегічних розслідувань.

Вважається, що взаємодія слідчих органів досудового розслідування з оперативними підрозділами стратегічних розслідувань є комплексним процесом та ключовим фактором у забезпеченні успішного розслідування складних і резонансних злочинів. Такі відносини мають будуватися на засадах партнерства, довіри та взаємної підтримки, що дозволить ефективно використовувати ресурси та компетенції кожного підрозділу [1, с. 95].

У зв'язку з цим, нами акцентовано на сутності суспільних відносин, що формуються в межах правових та прикладних аспектів взаємодії слідчих

органів досудового розслідування та оперативних підрозділів стратегічних розслідувань. Визначено ключові елементи взаємодії, розкрито їх зміст.

Наголошено, що взаємодія в кримінальному провадженні повинна ґрунтуватися на ретельно розробленій плановій основі, а також з урахуванням доцільності створення слідчо-оперативної групи.

Визначено основні принципи утворення слідчо-оперативних груп. З огляду на власний практичний досвід, окреслено аспекти, які слід враховувати при організації взаємодії між членами слідчо-оперативної групи.

Ключові слова: взаємодія, структура, слідчі, органи досудового розслідування, оперативні підрозділи.

Arthur Voloboiev

PhD in Law, Head of the Department of Operational and Investigative Activities and Information Security at the Faculty of Training Specialists for Criminal Police Units, Donetsk State University of Internal Affairs, Kropyvnytskyi, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0002-7138-5847>

Valentyn Tulinov

Candidate of Legal Sciences, Associate Professor, Dean of the Faculty of Training Specialists for Criminal Police Units, Donetsk State University of Internal Affairs, Kropyvnytskyi, Ukraine, <https://orcid.org/0000-0002-3972-348X>

ON THE STRUCTURE OF INTERACTION BETWEEN PRE-TRIAL INVESTIGATION BODIES AND OPERATIONAL UNITS FOR STRATEGIC INVESTIGATIONS OF THE NATIONAL POLICE OF UKRAINE

Abstract. Today, in the context of Ukraine's European integration and its incorporation into the global security and law enforcement system, fulfilling international obligations in combating organized crime and corruption is of particular importance. A key task is aligning national investigative methods with international standards and best global practices, which is impossible without establishing effective cooperation between various structural divisions of the National Police of Ukraine and pre-trial investigation bodies. This requires continuous improvement of existing mechanisms of interaction and the implementation of new forms of cooperation, particularly concerning the work of investigators and operational units for strategic investigations.

It is considered that the interaction between pre-trial investigation bodies and operational units for strategic investigations is a complex process and a key factor in ensuring the successful investigation of complex and high-profile crimes. Such relationships should be built on the principles of partnership, trust, and mutual support, enabling the effective utilization of the resources and competencies of each unit [1, p. 95].

In this regard, we have emphasized the essence of social relations formed within the framework of legal and practical aspects of interaction between pre-trial investigation bodies and operational units for strategic investigations. Key elements of interaction have been identified, and their content disclosed.

It has been emphasized that cooperation in criminal proceedings should be based on a carefully developed plan and consider the feasibility of forming an investigative and operational group.

The main principles for forming investigative and operational groups have been defined. Based on practical experience, aspects to be considered when organizing interaction among members of investigative and operational groups have been outlined.

Keywords: interaction, structure, investigators, pre-trial investigation bodies, operational units.

Постановка проблеми. Взаємодія слідчих органів досудового розслідування з оперативними підрозділами стратегічних розслідувань Національної поліції України у межах кримінального провадження має здійснюватися виключно за наявності законних підстав.

Так, нормами Кримінального процесуального кодексу України (далі – КПК України) [2] визначено повноваження слідчих та оперативних підрозділів, де відповідно до положень ст. 40 слідчий органу досудового розслідування відповідає за законність та своєчасність здійснення процесуальних дій. При цьому слідчий уповноважений розпочинати досудове розслідування за наявності законних підстав, проводити слідчі (розшукові) дії та негласні слідчі (розшукові) дії, доручати їх проведення відповідним оперативним підрозділам, а також здійснювати інші повноваження, передбачені КПК України [2].

У свою чергу, ст. 41 КПК України визначає повноваження оперативних підрозділів, зокрема оперативні підрозділи органів Національної поліції проводять слідчі (розшукові) дії та негласні слідчі (розшукові) дії в кримінальному провадженні за письмовим дорученням слідчого, дізнавача, прокурора [2]. З огляду на це, під час виконання доручень працівник підрозділу стратегічних розслідувань користується повноваженнями слідчого. Працівники підрозділів стратегічних розслідувань не мають права здійснювати процесуальні дії у кримінальному провадженні за власною ініціативою або звертатися з клопотаннями до прокурора або слідчого судді.

Доручення слідчого, дізнавача, прокурора щодо проведення слідчих (розшукових) дій та негласних слідчих (розшукових) дій є обов'язковими для виконання підрозділом стратегічних розслідувань.

Окреслені повноваження слідчого органу досудового розслідування та оперативного працівника підрозділу стратегічних розслідувань базуються на наявності достатньої сукупності даних, що обґрунтовують доцільність взаємодії для досягнення мети та завдань кримінального провадження. Хоча законодавство не визначає вичерпний перелік таких даних, проте їх обсяг повинен бути достатнім для виправдання дій слідчого та оперативного працівника в конкретному випадку. Особливу увагу слід приділяти забезпеченню комплексності доказової бази, адже одиничні докази чи відомості не можуть бути достатньою підставою для ініціювання взаємодії.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Значний внесок у розроблення інституту взаємодії з огляду визначення його взаємопов'язаних структурних елементів під час розкриття та розслідування злочинів внесли такі учені-юристи, як: Ю. П. Аленін, В. П. Бахін, А. Ф. Волобуєв, Є. В. Григорчук, В. Г. Дрозд, І. М. Єфіменко, Н. І. Клименко, І. І. Когутич, В. К. Лисиченко, В. В. Малюга, Д. Й. Никифорчук, О. В. Одерій, С. П. Пекарський, К. О. Чаплинський, С. С. Чернявський, В. Ю. Шепітько, А. М. Юрченко та інші. Разом з тим, попередниками не приділено значної уваги дослідженню питань, пов'язаних із формуванням змістовної складової взаємодії слідчих органів досудового розслідування та оперативних підрозділів стратегічних розслідувань

Мета статті – проаналізувати структуру взаємодії слідчих органів досудового розслідування з оперативними підрозділами стратегічних розслідувань Національної поліції України, зокрема розкрити сутність та зміст суспільних відносин, що виникають під час такого процесу.

Виклад основного матеріалу. Безпосередню організацію роботи зі збору інформації про осіб, які вчинили злочини, а також про події та факти, які можуть сприяти їх розслідуванню і розкриттю, та контроль за перевіркою зазначеної інформації здійснює керівник органу (підрозділу) поліції. Інформація, яка вказує на можливість досягнення мети взаємодії, може бути отримана під час проведення слідчих (розшукових) дій, як гласних, таких і негласних, а також під час оперативно-розшукових заходів, перевірок, ревізій та інших процесуальних дій, передбачених КПК України. Однак, такі дії не дозволяють зібрати та проаналізувати дані, необхідні для прийняття обґрунтованих рішень щодо подальших кроків у досудовому розслідуванні.

Під час підготовки до організації взаємодії слідчих з оперативними підрозділами стратегічних розслідувань слід передбачити і здійснити ряд заходів, які забезпечують успішне досягнення мети їхньої співпраці [3, с. 78], наприклад, такі заходи мають бути спрямовані на:

– роз'яснення учасникам взаємодії їхніх прав і обов'язків відповідно до процесуального статусу, визначеного КПК України;

– розуміння учасниками взаємодії тактичних і процесуальних аспектів досудового розслідування, зокрема, порядку проведення окремих дій, у тому числі й негласних;

– усвідомлення учасниками взаємодії їхньої особистої відповідальності за виконання завдань, покладених на них законом, а також дотримання умов конфіденційності.

Особливу увагу слід приділити всім учасникам взаємодії положенням про збереження в таємниці інформації, отриманої в ході досудового розслідування. Така інформація не може бути передана третім особам без дозволу слідчого, оскільки її незаконне розголошення може бути підставою для притягнення до кримінальної відповідальності, враховуючи положення ч. 2 ст. 222 КПК України [2] та ст. 387 Кримінального кодексу України [4].

Стосовно тривалості взаємодії, то слід зазначити, що, ані кримінальне процесуальне законодавство, ані інші нормативно-правові акти не дають чітких вказівок з цього питання. Вибір моменту для здійснення взаємодії залежить від внутрішнього переконання слідчого та обраної ним тактики розслідування. Це означає, що рішення про початок або зміну форми взаємодії ґрунтується на аналізі конкретних ресурсів, рівнів наявної інформації та стратегії, яка обирається для досягнення найбільш ефективного результату.

Загалом, взаємодія слідчого з оперативним підрозділом стратегічних розслідувань у кримінальному провадженні повинна здійснюватися в межах встановлених строків досудового розслідування, передбачених КПК України. Якщо така взаємодія відбувається поза межами цих строків, то вона втрачає свій статус процесуальної взаємодії і не може розглядатися, як належним чином оформлена у правовому полі. Проте, винятковою є ситуація, коли слідчий починає взаємодію з відповідними підрозділами стратегічних розслідувань до відкриття кримінального провадження, тобто в рамках заведеної оперативно-розшукової справи.

Така ситуація частково врегульована положеннями Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України, затвердженої наказом МВС України від 07.07.2017 № 575 [5]. Виділяємо її, як форму взаємодії, що може включати обмін інформацією, проведення консультацій та узгодження дій для підготовки до відкриття кримінального провадження – внесення відомостей до Єдиного реєстру досудових розслідувань.

Крім того, ще однією формою взаємодії є взаємодія слідчого з іншими суб'єктами, такими як представники медіа простору (засобів масової інформації), громадські активісти або окремі громадяни [6], якщо це необхідно для оцінки обставин, що можуть свідчити про вчинення злочину, та наявності приводів і підстав для відкриття кримінального провадження. Така взаємодія

здійснюється в межах умов перевірки законних приводів і достатньої підстави, як передбачено ч.ч. 1, 2 ст. 214 КПК України [2]. Це є прикладом невідкладної непроцесуальної форми взаємодії, яка виникає поза межами офіційного кримінального провадження і має на меті зібрати попередню інформацію для визначення можливих варіантів подальших дій та прийняття рішень.

У випадку, якщо під час такої непроцесуальної форми взаємодії не буде виявлено ознак злочину, рішення про відкриття кримінального провадження не приймається. Водночас, якщо ознаки злочину виявлено, слідчий відкриває кримінальне провадження, після чого взаємодія з іншими неуповноваженими суб'єктами відбувається в рамках досудового розслідування, за правилами, встановленими КПК України.

Після закінчення строків досудового розслідування, визначених КПК України, всі форми взаємодії припиняються. Єдиним винятком є ситуація, коли строк досудового розслідування подовжується у встановленому порядку, відповідно до ст. ст. 115, 219, 294-296 КПК України [2]. У таких випадках слідчий має право продовжувати взаємодію з відповідними суб'єктами в рамках процесуальних строків досудового розслідування.

Слід зауважити, що у прикладному аспекті взаємодія слідчого з оперативними підрозділами стратегічних розслідувань у кримінальному провадженні складається з кількох ключових елементів, кожен з яких відіграє важливу роль у забезпеченні ефективного розслідування.

Головними елементами такої взаємодії є: суб'єкти взаємодії (учасники), об'єкти взаємодії (цілі або питання, на яких зосереджено взаємодію), форми взаємодії (способи її реалізації). Крім названих нами, вчені виділяють теоретичний, правовий і ситуативний зміст взаємодії, а також завдання та тактичні особливості окремих її видів [7, с. 102].

Крім того, серед факультативних елементів взаємодії можна виділити предмет, метод, методіку і методологію взаємодії, оскільки вони мають переважно теоретичне значення і використовуються переважно для більш глибокого аналізу процесів взаємодії [7, с. 102].

Вважаємо, що з урахуванням логіки викладу цих структурних елементів, найдоцільнішим підходом має бути застосування принципу інформаційного взаємозбагачення. Це означає поступове накопичення інформації, в ході якого кожен наступний елемент будується на основі попереднього, збагачуючи його та формуючи логічний ланцюг усього процесу взаємодії. Такий підхід забезпечує розуміння взаємозв'язку між окремими елементами взаємодії та того, що всі вони пов'язані між собою та взаємозалежні, що дозволяє більш комплексно і системно підходити до організації розслідування.

Враховуючи одночасно, і складність, і взаємозалежність усіх елементів взаємодії, слід зазначити, що визначення їхнього рівня інформативності та

значущості може бути ускладнене. Кожен елемент змінює свою роль, і в залежності від конкретної ситуації в розслідуванні може набувати більшої або меншої ваги. Тому не завжди можливо однозначно спрогнозувати, який з елементів є більш інформативним чи важливим, оскільки це залежить від умов конкретного кримінального провадження.

На основі думки наукової плеяди [1, с. 89-95; 6; 7, с. 103-124; 8, с. 43-44; 9, с. 186-191; 10, с. 81-91; 11, с. 306-322] з огляду співпраці слідчого з оперативними підрозділами стратегічних розслідувань розкриємо такі структурні елементи їх взаємодії.

1. Теоретичний, правовий і ситуативний зміст взаємодії:

– теоретична складова охоплює концептуальні основи взаємодії слідчого та підрозділів стратегічних розслідувань, включаючи принципи, методи та підходи, які досягли успішної співпраці у кримінальних провадженнях. Важливо щоб теоретичні засади ґрунтувалися на сучасних знаннях в галузі криміналістики, оперативно-розшукової діяльності та правовій сфері;

– правова складова взаємодії визначає законодавчі норми та правила, що регулюють діяльність слідчих і оперативних підрозділів стратегічних розслідувань. Законодавчими актами, що регламентують цю сферу, є КПК України [2], Закон України «Про оперативно-розшукову діяльність» [12], а також інструкції, наприклад, Інструкція з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України [5];

– ситуативна складова враховує конкретні умови і особливості, що виникають під час досудового розслідування. При цьому може враховуватися кваліфікація і характер вчинення злочину (-ів), рівень організованості злочинної групи, наявність оперативної інформації та ресурсів, які використовуються під час досудового розслідування.

2. Суб'єкти взаємодії. До них відносяться:

– слідчі органи – основні виконавці процесу досудового розслідування, які знають координацію взаємодії всіх її учасників, приймають процесуальні рішення і забезпечують тактичне планування;

– оперативні підрозділи стратегічних розслідувань – займаються збором та аналізом інформації про організовані злочинні групи, а також стратегічним плануванням заходів для їх нейтралізації. Вони надають слідчим критично важливу інформацію, зокрема оперативну інформацію та аналітичні звіти;

– інші суб'єкти – прокурори, експерти, працівники інших правоохоронних органів, служби безпеки, органів місцевого самоврядування, а також представники громадськості чи медіа простору (ЗМІ), залучені під час досудового розслідування на законних підставах.

3. Мета і завдання взаємодії:

– мета взаємодії – досягнення ефективного розкриття та розслідування злочинів, вчинених організованими злочинними групами та злочинними організаціями, з використанням об'єднаних зусиль слідчих та оперативних підрозділів.

– завдання взаємодії – попередження та розкриття злочинів, проведення оперативних заходів для утримання учасників організованої групи, збір доказів та забезпечення належного документування протиправних дій.

4. Предмет взаємодії охоплює питання, пов'язані з отриманням і обробкою оперативної інформації, її перевіркою та використанням у ході досудового розслідування, а також координацією дій слідчих і працівників оперативних підрозділів стратегічних розслідувань під час проведення слідчих (розшукових) дій, у тому числі й негласних слідчих (розшукових) дій.

5. Об'єкти взаємодії – це конкретні матеріали та докази, які були отримані та проаналізовані в ході розслідування. Це можуть бути документальні підтвердження злочинної діяльності, речові докази, зокрема, фінансові документи, записи інформації, знятої з електронних засобів комунікації, інформація про рух майна та коштів по банківських рахунках, пов'язані зі злочинною діяльністю.

6. Форми взаємодії включають оперативні наради, координаційні збори, обмін повідомленнями в реальному часі, спільні слідчо-оперативні групи, використання спеціалізованих інформаційних систем для моніторингу та аналітичного аналізу діяльності злочинних груп.

Особливу увагу слід приділяти оперативним комбінаціям, що дозволяють досягти успіху в розслідуванні за рахунок залучення агентів, використання технічних засобів і спостереження за затриманими (в рамках впровадження внутрішньокамерної розробки).

7. Методи взаємодії. До них відносяться:

– аналітичні методи (аналіз інформації, наприклад, щодо розкриття побудови злочинних схем);

– методи оперативно-розшукової діяльності (негласне спостереження, прослуховування, отримання зразків для порівняльного аналізу тощо);

– психологічні методи (тактика допиту та роботи з підозрюваними);

– технічні засоби для збору доказів.

Ефективність застосування цих методів сприяє якості інтеграції оперативної та слідчої інформації для створення цілісної картини злочинної діяльності.

8. Тактика організації окремих видів взаємодії. Як правило, це конкретні дії, спрямовані на забезпечення координації між слідчими та оперативними підрозділами, які включають планування оперативних комбінацій, підготовку та проведення слідчих (розшукових) дій, що відбуваються під час взаємодії.

Особливу увагу приділяють превентивним заходам, спрямованим на запобігання протиправним діям організованих груп, та їх моніторингу. Така комбінація дозволяє своєчасно зреагувати на зміни в структурі та діях організованих злочинних груп та злочинних організацій.

Слід зауважити, що взаємодія в кримінальному провадженні повинна ґрунтуватися на ретельно розробленій плановій основі. Це означає, що всі учасники процесу, зокрема слідчі та оперативні підрозділи стратегічних розслідувань зобов'язані планувати свою роботу, орієнтуючись на взаємодію в рамках координації зусиль в напрямі розкриття, розслідування організованої злочинної діяльності. Недоліком слід вважати випадки, коли кожен з підрозділів, зокрема слідчі, які є організуючою частиною слідчої групи, і працівники оперативних підрозділів стратегічних розслідувань, здійснюють планування своєї діяльності незалежно. Проте, на початкових етапах розслідування, коли виникає необхідність встановлення ознак злочину та виявлення осіб, які його вчинили, важливо створити спільні скоординовані плани дій, що будуть враховувати вирішення спільних завдань та передбачатимуть розподіл обов'язків у цій співпраці.

Для ефективного виявлення й розслідування тяжких або особливо тяжких злочинів часто створюються спеціалізовані слідчо-оперативні групи. Слідчо-оперативна група є однією з форм процесуальної взаємодії слідчого в межах кримінального провадження.

Так, системно-структурний аналіз Інструкції з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України [5] дає підстави стверджувати, що основними принципами утворення слідчо-оперативних груп є:

- **своєчасність створення групи.** Це означає, що група має бути сформована якомога швидше після отримання інформації про злочин, щоб оперативно відреагувати та почати розслідування;
- **міжвідомчий характер формування.** Слідчо-оперативна група може включати не тільки слідчих та працівників оперативних підрозділів стратегічних розслідувань, але й представників інших правоохоронних органів та спеціалістів, необхідних для розслідування конкретного виду злочинів;
- **чіткий розподіл обов'язків і зон відповідальності.** Важливо, щоб кожен член групи чітко знав свою роль і напрямок роботи. Це дозволяє уникнути дублювання зусиль та забезпечити ефективне використання ресурсів;
- **логічна організація діяльності.** Тобто, побудова діяльності **слідчо-оперативної групи** має включати не лише заходи, спрямовані на розслідування конкретного злочину, але й профілактику аналогічних злочинів у майбутньому.

Слідчий, який очолює групу, виконує функції координатора всієї діяльності слідчо-оперативної групи. Він відповідає за розробку стратегії та

тактики розслідування, складає загальний план роботи групи, а також індивідуальні плани для кожного члена групи. Слідчий контролює їх виконання, забезпечує організацію слідчих (розшукових) дій, призначає необхідні експертизи, ревізії та перевірки, а також постановляє процесуальні рішення. Крім того, керівник групи особисто проводить найскладніші слідчі (розшукові) дії у випадках, які потребують особливої уваги та професійного підходу.

Члени слідчо-оперативної групи – інші слідчі та працівники оперативних підрозділів стратегічних розслідувань, які, зазвичай, відповідають за окремі напрямки, епізоди або версії розслідування. Кожен з них отримує чіткі завдання та плани роботи, що дозволяє зосередити увагу на конкретних аспектах кримінального провадження. Планування роботи може бути як єдиним для всієї групи, так і розділеним на окремі завдання для кожного члена команди. У випадках, коли необхідна деталізація дій та заходів, складаються індивідуальні плани для кожного учасника, що допомагає точніше координувати їх діяльність і досягти більшої ефективності у вирішенні завдань розслідування.

Для забезпечення максимально ефективною взаємодією між учасниками слідчо-оперативної групи, слідчий, як її керівник, повинен уважно аналізувати як об'єктивні, так і суб'єктивні фактори, що впливають на можливості кожного члена групи.

З власного практичного досвіду зауважимо, що ключові аспекти варто врахувати при організації взаємодії між членами слідчо-оперативної групи, а саме:

1. Зацікавленість. Працівники оперативних підрозділів стратегічних розслідувань, відповідно до своїх функціональних обов'язків, мають більшу зацікавленість у розкритті всіх аспектів злочину та встановленні осіб, які його вчинили, ніж у детальному доказуванні одного складного епізоду. Тому слід доручати детальне розслідування саме слідчим, які мають необхідні знання та навички.

2. Підбір. Розстановка учасників групи повинна здійснюватися за сферами їхньої діяльності. Це допоможе уникнути несанкціонованого витоку інформації, що має важливе значення для захисту даних, які можуть мати процесуальне, оперативно-розшукове або інше значення.

3. Самостійність. Необхідно поважати самостійність працівників оперативних підрозділів стратегічних розслідувань у виборі методів і засобів, які вони використовують під час реалізації спільних заходів. Це сприяє більшій гнучкості в діяльності слідчо-оперативної групи та кращому реагуванню на непередбачені обставини.

4. Поєднання методів. Процес взаємодії залежить від поєднання процесуальних та непроцесуальних методів роботи для максимального використання потенціалу кожного учасника групи.

5. Конкретизація обов'язків. У спільному плані взаємодії слід закріпити конкретні обов'язки кожного члена групи, включаючи чітке визначення завдань, строків їх виконання та форм звітності. Це може включати проведення міжвідомчих оперативних нарад у рамках кримінального провадження.

6. Обмін інформацією. Важливо забезпечити безперервний обмін отримуваною інформацією між всіма членами групи. Це дозволить оперативно реагувати на отримання нових даних та зміни в ситуації, що склалась під час досудового розслідування.

7. Заохочення. За наявності достатніх підстав, слід клопотати про заохочення членів групи не чекаючи завершення розслідування або винесення судового вироку. Такий підхід підвищить мотивацію і активність учасників у процесі взаємодії.

Також, у рамках слідчо-оперативної групи можуть бути створені спеціалізовані підгрупи, на які покладається виконання різних функцій. Наприклад, підгрупа пошуку та вилучення об'єктів, що можуть бути використані як речові докази (виявлення та фіксацію матеріальних слідів злочину); підгрупа з виявлення співучасників злочину та збирання даних про їх особу (ідентифікація усіх учасників та визначення їх ролей); підгрупа для проведення окремих слідчих (розшукових) та/або негласних слідчих (розшукових) дій (документування окремих епізодів злочинної діяльності); підгрупа планування, аналізу та управління інформацією (оперативне координування, формулювання та перевірка версій); підгрупа спеціального забезпечення (підтримка та виконання технічно складних завдань); підгрупа фізичного та інтелектуального захисту (збереження цілісності досудового розслідування та захисту учасників від потенційних загроз); тощо.

Висновки. Отже, підсумовуючи зазначимо, що взаємодія слідчих органів досудового розслідування з оперативними підрозділами стратегічних розслідувань Національної поліції України є важливим елементом у забезпеченні ефективного розкриття та розслідування злочину. Її правові основи закріплені в положеннях КПК України, законодавчих та підзаконних актах, що регулюють порядок здійснення досудового розслідування, права й обов'язки слідчих і оперативних підрозділів.

Оптимізація взаємодії досягається шляхом чіткого розподілу обов'язків між суб'єктами розслідування, дотриманням установлених процесуальних строків і конфіденційності інформації. Ситуативний підхід сприяє адаптації тактичних рішень до особливостей конкретного злочину, врахуючи його характер, оперативну інформацію та зовнішні обставини. Особливе значення має інформаційна складова взаємодії, що спрямована на формування єдиної системи знань і забезпечення скоординованості дій.

Вважаємо, що все вказане визначає сутність та змістовну складову структури взаємодії слідчих органів досудового розслідування та оперативних підрозділів стратегічних розслідувань Національної поліції України. З метою підвищення ефективності таких відносин доцільно продовжувати вжиття заходів щодо вдосконалення нормативно-правового забезпечення організації співпраці, впроваджувати сучасні інформаційно-аналітичні системи та розробляти рекомендації щодо тактичних і організаційних аспектів.

Література:

1. Волобоєв А. О., Тулінов В. С. Загальна характеристика взаємодії слідчих органів досудового розслідування з оперативними підрозділами стратегічних розслідувань Національної поліції України. *Електронний журнал «Успіхи і досягнення у науці»*. Серія «Право». Вип. № 9 (9). Київ : Наукові перспективи, 2024. С. 84–97. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-9\(9\)-84-97](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-9(9)-84-97).

2. Кримінальний процесуальний кодекс України. Закон від 13.04.2012 № 4651-VI. *Вебпортал Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text>.

3. Чернявський С. С. Теоретичні та практичні основи методики розслідування фінансового шахрайства : монографія. Київ : НАВС, 2018. 492 с.

4. Кримінальний кодекс України. Закон від 05.04.2001 № 2341-III. *Вебпортал Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text>.

5. Інструкція з організації взаємодії органів досудового розслідування з іншими органами та підрозділами Національної поліції України в запобіганні кримінальним правопорушенням, їх виявленні та розслідуванні. Наказ МВС України від 07.07.2017 № 575. *Вебпортал Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17#Text>.

6. Положення про слідчі підрозділи Національної поліції України. Наказ МВС України від 06.07.2017 № 570. *Вебпортал Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0918-17#Text>.

7. Малюга В. М. Взаємодія слідчого з оперативними підрозділами та іншими суб'єктами в системі методики розслідування злочинів : дис. ... к.ю.н. / В. М. Малюги. Львів, 2016. 289 с.

8. Когутич І. І. Галузеві правові та теоретико-прикладні аспекти методики підтримання державного обвинувачення в суді : навчальний посібник / І. І. Когутич. Дрогобич : Коло, 2015. 476 с.

9. Григорчук Є. В. Процесуальна природа учасників провадження, що виконують допоміжну функцію у кримінальному судочинстві України. *Правничий часопис Донецького університету*. 2013. № 2. С. 186-191.

10. Єфіменко І. М. Взаємодія слідчих і оперативних підрозділів при реалізації таємної інформації : дис. ... к.ю.н. / І. М. Єфіменка. Київ, 2014. 200 с.

11. Одерій О. В. Теорія і практика розслідування злочинів проти довкілля : монографія. Харків : Діса плюс, 2015. 528 с.

12. Про оперативно-розшукову діяльність. Закон України від 18.02.1992 № 2135-XII. *Вебпортал Верховної Ради України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#Text>.

References:

1. Voloboiev, A.O., & Tulinov, V.S. (2024). Zahalna kharakterystyka vzaiemodii slidchykh orhaniv dosudovoho rozsliduvannia z operatyvnymy pidrozdilamy stratehichnykh rozsliduvan Natsionalnoi politsii Ukrainy [General characteristics of the interaction of investigative bodies of pre-trial investigation with operational units of strategic investigations of the National Police of Ukraine]. *Elektronnyi zhurnal «Uspikhy i dosiahnennia u nauksi» – Electronic journal «Successes and achievements in science»*, 9 (9), 84–97. DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-9\(9\)-84-97](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2024-9(9)-84-97) [in Ukrainian].

2. Kryminalnyi protsesualnyi kodeks Ukrainy. Zakon vid 13.04.2012 № 4651-VI. [Criminal Procedure Code of Ukraine. Law dated 04.13.2012 No. 4651-VI]. *Vebportal Verkhovnoi Rady Ukrainy – Web portal of the Verkhovna Rada of Ukraine*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4651-17#Text> [in Ukrainian].

3. Cherniavskiy, S.S. (2018). *Teoretychni ta praktychni osnovy metodyky rozsliduvannia finansovoho shakhraistva [Theoretical and practical foundations of the methodology for investigating financial fraud]*. Kyiv: NAVS [in Ukrainian].

4. Kryminalnyi kodeks Ukrainy. Zakon vid 05.04.2001 № 2341-III [Criminal Code of Ukraine. Law dated 04.05.2001 No. 2341-III]. *Vebportal Verkhovnoi Rady Ukrainy – Web portal of the Verkhovna Rada of Ukraine*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14#Text> [in Ukrainian].

5. Instruksiiia z orhanizatsii vzaiemodii orhaniv dosudovoho rozsliduvannia z inshymy orhanamy ta pidrozdilamy Natsionalnoi politsii Ukrainy v zapobihanni kryminalnym pravoporushenniam, yikh vyivlenni ta rozsliduvanni. Nakaz MVS Ukrainy vid 07.07.2017 № 575 [Instructions on the organization of the interaction of pretrial investigation bodies with other bodies and units of the National Police of Ukraine in the prevention of criminal offenses, their detection and investigation. Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine dated 07.07.2017 No. 575]. *Vebportal Verkhovnoi Rady Ukrainy – Web portal of the Verkhovna Rada of Ukraine*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0937-17#Text> [in Ukrainian].

6. Polozhennia pro slidchi pidrozdily Natsionalnoi politsii Ukrainy. Nakaz MVS Ukrainy vid 06.07.2017 № 570 [Regulations on the investigative units of the National Police of Ukraine. Order of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine dated 06.07.2017 No. 570]. *Vebportal Verkhovnoi Rady Ukrainy – Web portal of the Verkhovna Rada of Ukraine*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0918-17#Text> [in Ukrainian].

7. Maliuha, V.M. (2016). *Vzaiemodiia slidchoho z operatyvnymy pidrozdilamy ta inshymy subiektamy v systemi metodyky rozsliduvannia zlochyniv [The interaction of the investigator with operative units and other subjects in the system of crime investigation methodology]*. *Candidate's thesis*. Lviv [in Ukrainian].

8. Kohutykh, I.I. (2015). *Haluzevi pravovi ta teoretyko-prykladni aspekty metodyky pidtrymannia derzhavnoho obvynuvachennia v sudi [Sectoral legal and theoretical and applied aspects of the methodology of supporting state charges in court]*. Drohobych: Kolo [in Ukrainian].

9. Hryhorchuk, Ye.V. (2013). *Protsesualna pryroda uchastnykiv provadzhennia, shcho vykonuiut dopomizhnu funktsiiu u kryminalnomu sudochynstvi Ukrainy [Procedural nature of participants in proceedings who perform an auxiliary function in criminal proceedings in Ukraine]*. *Pravnychi chasopys Donetskoho universytetu – Legal Journal of Donetsk University*, 2, 186-191 [in Ukrainian].

10. Yefimenko, I.M. (2014). *Vzaiemodiia slidchykh i operatyvnykh pidrozdiliv pry realizatsii taiemnoi informatsii [Interaction of investigative and operational units in the implementation of secret information]*. *Candidate's thesis*. Kyiv [in Ukrainian].

11. Oderii, O.V. (2015). *Teoriia i praktyka rozsliduvannia zlochyniv proty dovkillia [Theory and practice of investigating environmental crimes]*. Kharkiv: Disa plus [in Ukrainian].

12. Pro operatyvno-rozshukovu diialnist. Zakon Ukrainy vid 18.02.1992 № 2135-XII [On operational and investigative activities. Law of Ukraine dated 18.02.1992 No. 2135-XII]. *Vebportal Verkhovnoi Rady Ukrainy – Web portal of the Verkhovna Rada of Ukraine*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2135-12#Text> [in Ukrainian].